
**CREDIBILITATEA INFORMAȚIILOR PRIVIND
SUSTENABILITATEA COMPANIILOR CARE APLICĂ
RAPORTAREA INTEGRATĂ - O ANALIZĂ CRITICĂ DIN
PERSEPECTIVA PĂRȚILOR INTERESATE**

Simona-Maria BRÂNZARU

Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava, România

simona.brinzaru@usm.ro

Maria COJOCARU, dr., conf. univ.

Universitatea de Stat din Moldova

maria.cojocaru@usm.md

ORCID: 0000-0003-0357-5689

CZU: 334.73:005.332.1:658.14/17

DOI: 10.5281/zenodo.6786197

***Abstract.** Sustenabilitatea afacerilor a devenit un concept universal acceptat în mediul de afaceri atât la din perspectiva companiilor, cât și al părților interesate. În ultimii ani, părțile interesate au pus tot mai mult accent pe comunicarea informațiilor privind sustenabilitatea companiilor, dar în același timp, și-au ridicat numeroase semne de întrebare asupra credibilității informațiilor raportate. Un pas important în acest sens este adoptarea raportării integrate (RI) care redă într-o manieră integrată informațiile economice, de mediu și sociale cu scopul de a contribui la o mai bună înțelegere a sustenabilității afacerilor din perspectiva părților interesate. Scopul acestei lucrări este realizarea unei analize bibliometrice asupra tematicii credibilității informațiilor privind sustenabilitatea companiilor care au adoptat raportarea integrată. Analiza bibliometrică a vizat lucrările științifice publicate în perioada 1975-2022 (prezent) și indexate pe platforma Web of Science (WOS). Principalele instrumente utilizate pentru atingerea scopului principal sunt platforma WOS și software-ul Vosviewer. Rezultatele obținute contribuie la dezvoltarea literaturii de specialitate prin determinarea unui stadiu actual al cunoșterii tematicii analizate, dar și companiilor interesate prin evidențierea unei percepții generale asupra sustenabilității afacerilor comunicate printr-un raport integrat din perspectiva părților interesate.*

***Cuvinte-cheie:** sustenabilitate, raportare integrată, părți interesate, credibilitate, analiză bibliometrică*

***Introducere.** În contextul economic actual, sustenabilitatea este un concept central al oricărui model de afaceri de succes despre care Niță și Ștefea (2014) afirmă că presupune includerea obiectivelor sociale și de mediu în strategia existentă a companii. Rezaee (2018) definește sustenabilitatea afacerii ca un proces de realizare a performanței economice durabile în vederea creării valorii pentru acționari, protejând în același timp interesele tuturor celorlalte părți interesate concentrându-se pe performanța nefinanciară durabilă. În aceeași*

direcție, Dragu și Tiron-Tudor (2014) afirmă că sustenabilitatea reprezintă activitățile unei companii ce crează valoare pentru toate părțile implicate, având în vedere teoria părților interesate. În final, suntem de acord cu Mateș et al. (2018) care susțin că sustenabilitatea afacerii reprezintă, de fapt, procesul de schimbare a viziunii pe termen scurt asupra performanței spre o performanță sustenabilă și reunește strategia adoptată de către o companie cu obiectivele despre etică și guvernanta, sociale și de mediu, și crearea valorii pentru toate părțile interesate. Toate aceste elemente specifice sustenabilității au fost preluate de RI care are rolul de a pune în valoare sustenabilitatea afacerii prin intermediul conceptului de gândire integrată.

În viziunea IIRC (2021), RI reprezintă „o abordare mai coerentă și eficientă a raportării corporative cu rolul de a îmbunătăți calitatea informațiilor disponibile furnizorilor de capital financiar pentru a permite o mai eficientă și fructuantă alocarea a capitalului”. Așadar, RI redă într-o manieră integrată informațiile economice, de mediu și sociale și conduce la îmbunătățirea procesului de comunicare dintre o companie și părțile sale interesate din perspectiva sustenabilității (Cosmulescu et al., 2019). Cu toate acestea, credibilitatea informațiilor privind sustenabilitatea furnizate de companii prin intermediul raportării integrate este pusă la îndoială, pornind chiar de la definiția IIRC care favorizează o anumită categorie de părți interesate în detrimentul celorlalte.

Scopul acestei lucrări este realizarea unei analize bibliometrice asupra tematicii credibilității informațiilor privind sustenabilitatea companiilor care au adoptat RI.

Rezultatele obținute contribuie la dezvoltarea literaturii de specialitate prin determinarea unui stadiu actual al cunoșterii tematicii analizate, dar și companiilor interesate prin evidențierea unei percepții generale asupra sustenabilității afacerilor comunicate printr-un raport integrat din perspectiva părților interesate.

Metodologia cercetării. Pentru a ne atinge scopul lucrării am utilizat platforma WOS și softul VOSVIEWER. Protocolul de căutare aplicat pe platforma WOS a fost următorul:

Baza de date: Web of Science Core Collection;

Topic de căutare: integrated reporting AND credibility AND sustainability;

Toate tipurile de documente;

Perioada de analiză: 1975 – 2022 (prezent);

Domenii de cercetare: Business finance, Management, Business, Economics, Social science interdisciplinary.

Drept urmare am obținut 453 de lucrari sub formă de articole, cărți, capitole din cărți, lucrari de la conferințe, etc. iar evoluția acestora este prezentată în figura nr. 1.

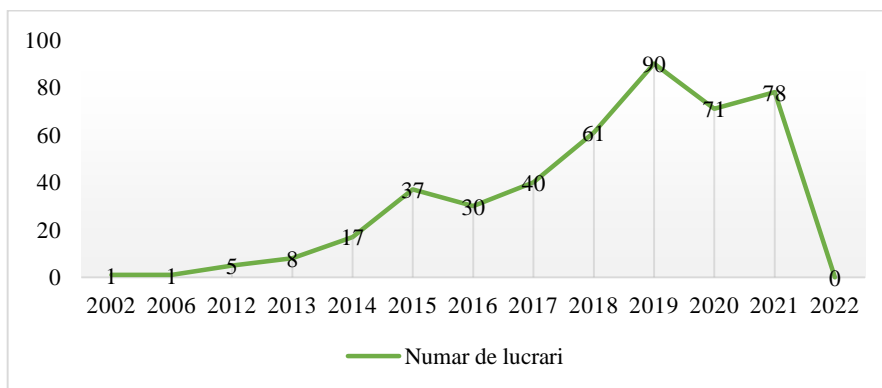

Figura nr. 1: Evoluția numărului de lucrări publicate între 2002-2022

Sursă: WOS, <https://wos.webofknowledge.com/RA/analyze.do>

Pe baza rezultatelor furnizate de WOS, am realizat o analiză bibliometrică asupra tematici noastre prin intermediul software-ului VOSviewer-ului.

Rezultate și discuții. Analiză bibliometrică asupra tematici prezentate cuprinde 453 de articole indexate pe WOS care au fost prelucrate cu ajutorul software-ului VOSviewer-ului din perspectiva termenilor cheie, autorilor, țărilor și organizațiilor implicate.

Rețeau de termeni-cheie privind tematica credibilității informațiilor despre sustenabilitatea companiilor care au adoptat RI, este prezentată în figura nr. 2 și cuprinde 154 de termeni – cheie care au atins pragul minim de 5 frecvențe din cei 1295 termeni redați de Vosviewer.

În cadrul rețelei putem observa că există 6 clustere sau grupuri de culori diferite în funcție de relevanța lor unde frecvența lor este evidențiată prin mărimea cercurilor. Această rețea sugerează ca RI este strâns legat de sustenabilitate, management CSR, calitate, informații, guvernare, raportarea sustenabilității, divulgare, etc. Primul cluster este și cel mai amplu format din 41 de termeni (culoare roșie din figura nr. 2) concentrați în jurul conceptului de RI, remarcând

aici mai bine o etapa a dezvoltării RI. Al doilea cluster evidențiat cu verde în această imagine este focalizat în jurul unui concept de bază al RI și anume CSR.

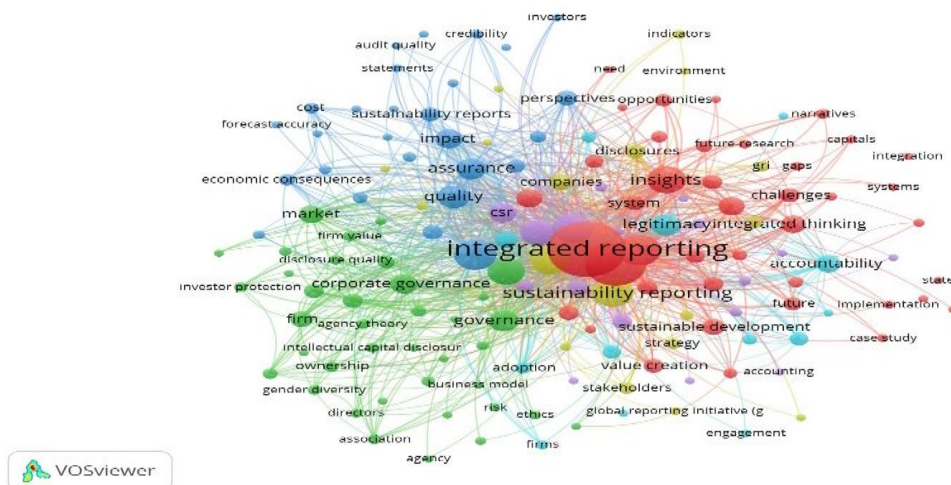

Figura nr. 2. Rețeaua de termeni-cheie privind credibilitatea informațiilor privind sustenabilitatea companiilor care aplică raportarea integrată

Al treilea cluster curpinde cei 27 de termeni cheie de culoare albastră și aduce în prin plan credibilitatea rapoartelor de sustenabilitate și a rapoartelor integrate unde ies în evidență și termeni de asigurare respectiv asigurare combinată. Două elemente importante care au tocmai rolul de a crește credibilitatea informațiilor furnizate în rândul părților interesate. Al patrulea cluster de culoare galbenă se axează pe sustenabilitate și raportarea acesteia. Iar ultimele două cluster pun accent pe părțile interesate și așteptările sau cerințele acestora față de companii. În concluzie, adoptarea RI este privită ca o modalitate de îmbunătățire a comunicării dintre companii și părțile lor interesate din perspectiva sustenabilității afacerilor. Acest lucru ar trebui să contribuie la creșterea credibilității informațiilor furnizate printr-un raport integrat.

De asemenea, am analizat tematica din punct de vedere al țărilor unde sunt publicate articolele după cum se observa din aceasta imagine. Conform rețelei redată de VOSviewer (figura nr. 3) am constatat că Italia ocupă primul loc într-un top al țărilor din punct de vedere al numărului de documente publicate și al legăturilor create dar și al intensității acestora, urmată de Africa de Sud. România se poziționează pe al șaselea loc.

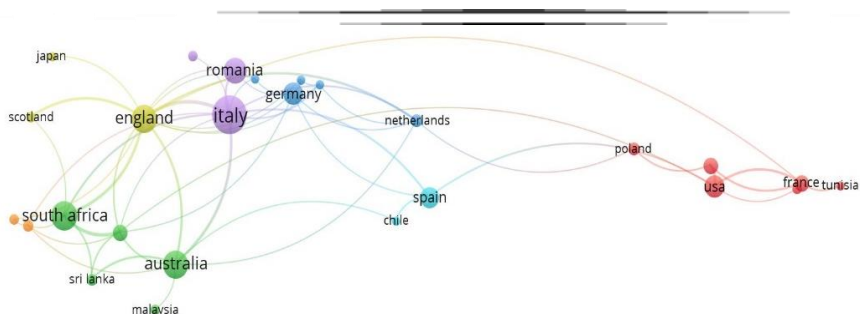

Figura nr. 3. Rețeau de țări implicate în publicarea articolelor privind tematica analizată

Totodată pe baza celor 453 de articole științifice de pe platforma WOS reiese un număr de 346 de autori diferiți dar rețeau redă doar 15 autori care ating pragul de 5 frecvențe. Putem observa că anii 2017 și 2019 predomină ca anii a publicării articolelor în cadrul tematicii analizate iar clusterul 1 reunește principali autori care activează (figura nr. 4). Având în vedere numărul de articole publicate, Raimo Nicola și Vitolla Filippo înregistrează cele mai multe publicații dar cel mai citat autor din cadrul rețelei este Dumay John.

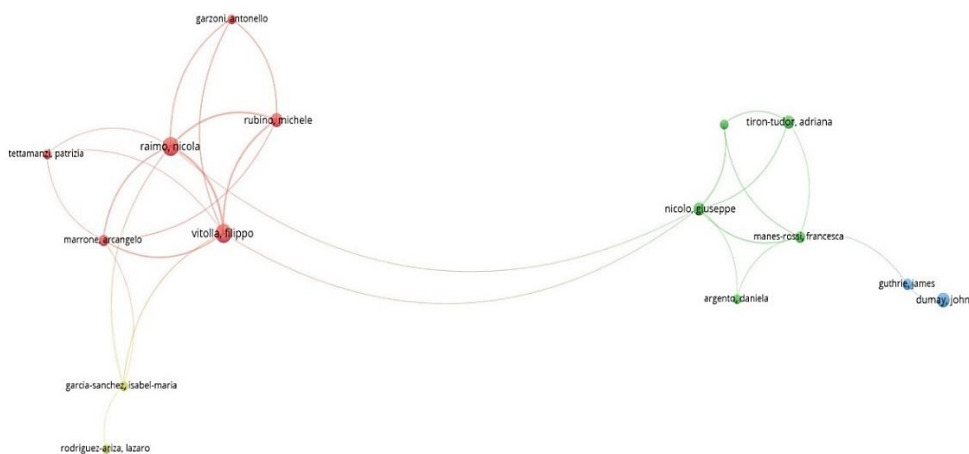

Figura nr. 4. Rețeau de autori care au publicat articole în cadrul tematicii analizate

Sursă: elaborat de autori

Din punct de vedere al organizațiilor implicate în cadrul tematicii noastre, constatăm că 10.5% dintre organizații ating pragul stabilit de 5 frecvențe conform VOSviewer (adică un număr de 21 de organizații din 200) pentru rezultatele

furnizate de WOS. Toate acestea denotă faptul că majoritatea organizațiilor sunt la început de drum în exploatarea IR iar colaborările dintre acestea sunt destul de restrânse dat fiind faptul ca această arie de cercetare este destul de recentă în comparație cu altele.

Concluzii. Pe baza acestei analizei bibliometrice privind tematica credibilității informațiilor despre sustenabilitatea companiilor care au adoptat RI, am identificat în cadrul literaturii de specialitate mai multe direcții susținute de cercetători care le putem sintetiza sub forma unui analize SWOT ce reunește beneficii, critici, amenințări și direcții viitoare de cercetare.

Tabel nr. 1. Analiza BCAD a tematicii Credibilitatea informațiilor privind sustenabilitatea companiilor care aplică RI

BENEFICII	CRITICI
<ul style="list-style-type: none"> • Implementarea conceptului de gândire integrată care să faciliteze modul de înțelegere a sustenabilității afacerilor. • Accesul facil la informațiile privind activitatea companiei prin publicarea unui singur raport integrat. • Adoptarea RI contribuie la creșterea credibilității informațiilor privind sustenabilității. • Rolul părților interesate în contextul RI este de a exercita presiunea asupra companiilor pentru oferirea de informații credibile privind sustenabilitatea care să conducă la creșterea calității acestora. • Totodată, părțile interesate contribuie la îmbunătățirea RI prin creșterea cerințelor față de sustenabilitate companiilor și raportarea acesteia. 	<ul style="list-style-type: none"> • dificultăți privind comparabilitatea raportelor integrate publicate până în prezent datorate modului de înțelegere și implementare a cadrului IIRC flexibil în rândul companiilor. • nu acoperă nevoile de informare ale tuturor categoriilor de părți interesate axându-se mai mult pe furnizori de capital financiar. Iar deficiențele provin chiar din componența consiliului de conducere al IIRC, care este compus în cea mai mare parte din profesioniști contabili și sunt mai puțin susținătorii ai sustenabilității. • raportul integrat se bazează mai mult pe raportul anual decât pe raportul de sustenabilitate. • Lipsa unui set de indicatori concret care să prezinte performanța integrată a companiilor.
AMENINȚĂRI	DIRECȚII VIITOARE DE CERCETARE
<ul style="list-style-type: none"> • Adoptarea voluntară lentă a RI în practica companiilor. • Perioadele de criză precum pandemia de COVID-19 pot influența credibilitatea informațiilor raportate în rândul stakeholderilor. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea unei forme de asigurare integrată care va contribui semnificativ la creșterea credibilității rapoartelor integrate. • Evaluarea credibilității informațiilor privind sustenabilitatea furnizate de companii în perioada pandemiei de COVID-19.

În concluzie, tematica credibilității informațiilor privind sustenabilitatea companiilor care aplică RI este în continuă dezvoltare datorită cerințelor tot mai diversificate și mai ridicate ale părților interesate, prezentând un real interes atât pentru cercetători, cât și pentru companii. Cu atât mai mult, în contextul pandemiei de COVID-19 atenția a căzut asupra RI care ar fi trebui să surprindă cel mai bine efectele acesteia asupra activității companiilor din întreaga lume. Considerăm că soluția ideală pentru creșterea credibilității informațiilor furnizate de RI este dezvoltarea unei forme de asigurare externă integrată care să certifice implementarea corespunzătoare a acestui concept de RI.

BIBLIOGRAFIE

1. Cosmulese, G.,C, Socoliuc, M., Ciubotariu, M.-S., Mihaila, S. și Grosu, V., “An Empirical Analysis of Stakeholders’ Expectations and Integrated Reporting Quality,” *Economic Research-Ekonomska Istraživanja* 32, nr. 1 (2019): 3963–3986, <https://doi.org/10.1080/1331677X.2019.1680303>.
2. Dragu, I. și Tiron-Tudor, A., “Research Agenda on Integrated Reporting: New Emergent Theory and Practice,” *Procedia Economics and Finance* 15 (2014): 221–227, [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(14\)00488-2](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(14)00488-2).
3. IIRC, *International <IR> Framework* (2021), accesat la 20 Martie 2022: <https://integratedreporting.org/wp-content/uploads/2021/01/InternationalIntegratedReportingFramework.pdf>.
4. Mateș, D., Mihaila, S. și Tanasă (Brînzaru), S.M., “The issue of assurance on sustainability reporting”, *European Journal of Accounting, Finance & Business* VII, nr. XVII (2018): 113-118.
5. Niță, C. G. și Ștefea, P., “Cost Control for Business Sustainability,” *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 124 (2014): 307–311, <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.02.490>.
6. Rezaee, Z., “Supply Chain Management and Business Sustainability Synergy: A Theoretical and Integrated Perspective,” *Sustainability* 10, nr. 2 (2018): 275, <https://doi.org/10.3390/su10010275>.
7. Van Eck, N. J. și Waltman, L., *Manual for VOSviewer version 1.6.8* (2018), accesat la 20.03.2022: https://www.vosviewer.com/documentation/Manual_VOSviewer_1.6.8.pdf
8. Web of Science, accesat la 20 Martie 2022: <https://wcs.webofknowledge.com/RA/analyze.do>.